

SPRAWOZDANIE

MIEJSKIEGO PROGRAMU

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W

RODZINIE

ORAZ

OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W

RODZINIE

NA LATA 2013 - 2016

ZA 2015 ROK

WPROWADZENIE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 (zwany dalej MPPPwR), przyjęty Uchwałą Nr XXVII/369/2013 Rady Miasta Sopotu w dniu 5 kwietnia 2013 r., jest odpowiedzią na problemy gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które są rozwiązywane poprzez integrację działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz pomocowych.

Kluczową dla realizacji MPPPwR jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz adekwatne do niej rozporządzenie. Celem ustawy jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Głównym celem MPPPwR jest redukcja zachowań związanych z przemocą w rodzinie, poprzez budowanie skutecznie działającego systemu wsparcia i edukacji uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Zasadniczym celem MPPPwR jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o wysokiej szkodliwości społecznej.

Koordynatorem MPPPwR jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, przy współpracy z następującymi podmiotami:

- Policją,
- Sądem,
- Prokuraturą Rejonową,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ochroną zdrowia,
- przedszkolami, szkołami, innymi placówkami (np. domem dziecka),
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- organizacjami pozarządowymi,
- Strażą Miejską.

REALIZACJA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH PROGRAMU W 2015 ROKU:

Cel 1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwany dalej Zespołem) realizował zadania zgodne z:

- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2005 r. (Dz.U. Nr 180 poz.1493 z późn. zm.),
- Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” z 2011 r. (Dz. U Nr 209 poz. 1245),
- Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016.

Zgodnie z **Zarządzeniem Nr 304/2015 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 14 sierpnia 2015 r.** w skład Zespołu weszło 21 członków przedstawicieli sopockich instytucji i organizacji. Byli to przedstawiciele: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej, kuratorów sądowych i prokuratury.

Z Zespołu oddelegowano do zajmowania się sprawami związanymi z prowadzeniem procedury Niebieskiej Karty i powoływaniem grup roboczych 7 członków, którzy tworzyli „Mały Zespół”.

Na posiedzeniach Małego Zespołu omawiano przekazane przez Przewodniczącego Zespołu Niebieskie Karty, które kwalifikowano do pracy przez grupy robocze lub w przypadku braku zasadności podejmowania działań decydowano o zakończeniu procedury. Ponadto do Małego Zespołu trafiały Niebieskie Karty prowadzone już przez grupy robocze, których problematyka wymagała szerszej konsultacji.

Do pracy nad Niebieskimi Kartami w większości przypadków powoływano grupy robocze, które zajmowały się:

- opracowywaniem i realizacją indywidualnych planów pomocy w przypadkach występowania przemocy w rodzinie,
- monitorowaniem sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- dokumentowaniem działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- przekazywaniem w określonych przypadkach spraw do organów ścigania.

W roku sprawozdawczym powołano 29 grup roboczych. Odbyło się 210 posiedzeń grup roboczych.

W roku 2015 Zespół obejmował swoimi działaniami 92 środowiska, z czego w trakcie roku sprawozdawczego wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 41 rodzinach.

W roku sprawozdawczym Zespół odbył łącznie 54 posiedzenia, w tym 6 posiedzeń Zespołu w pełnym składzie oraz 48 posiedzeń Małego Zespołu (dotyczących uruchamianych procedur Niebieska Karta).

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- **Upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie**

Zespół zlecił zaprojektowanie logo oraz przygotowanie roll-upu, plakatów i ulotek w formie pocztówek, na których umieszczono informacje teleadresowe pomocne w uzyskaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy. Dystrybucja materiałów w ilości 500 szt. rozkładała się następująco:

- Urząd Miasta-Wydział Oświaty: 250 ulotek
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej: 200 ulotek
- Punkt Interwencji Kryzysowej: 50 ulotek

Ponadto przekazano plakaty z uwzględnieniem potrzeb każdej z instytucji, a na posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego udostępniano również ulotki.

Urząd Miasta - Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych (zwany dalej UM-WZiSS) oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwana dalej GKRPA) upowszechniały informacje o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc. W tym celu opracowano i wydrukowano publikację dot. profilaktyki krzywdzenia dzieci wraz z adresami miejsc pomocy. Publikację przekazano do wszystkich placówek oświatowych w Sopocie (szkoły, przedszkola), MOPS, Straży Miejskiej, Urzędu Miasta Sopotu. Ogółem przekazano około 5000 szt. publikacji.

Należy podkreślić, iż GKRPA w rozmowach indywidualnych z rodzinami osób nadużywających alkoholu informuje o wszystkich możliwych miejscach uzyskania wsparcia dotyczącego problemu przemocy domowej.

Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień (zwany dalej OPZiTU) zajmował się upowszechnianiem ulotek, plakatów oraz broszur, ponadto udzielano informacji na zapytania telefoniczne dotyczące problemu przemocy domowej.

UM-WZiSS wraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną (zwaną dalej PPP) zajmował się rozpowszechnianiem ulotek oraz plakatów 26 placówkom oświatowym a Komenda Miejska Policji (zwana dalej KMP) umieściła informacje dla osób pokrzywdzonych przemocą domową na stronach internetowych.

- **Opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;**

W 2015 r. OPZiTU wraz z UM-WZiSS zrealizował projekt „Sekrety małe i duże”. W ramach projektu odbyły się 3 spotkania dla dzieci i rodziców dotyczące wyrażania dobrych i złych emocji, w których udział wzięło ponad 100 uczestników. Prowadzone były 3 warsztaty edukacyjne dla rodziców, dotyczące podwyższania kompetencji wychowawczych, w których udział wzięło około 100 rodziców i opiekunów. Ponadto realizowano szkolenia nauczycieli i opiekunek dziecięcych w ramach 7 grup szkoleniowych na temat jak rozpoznać krzywdzone dziecko, jak reagować. W szkoleniach wzięło udział 88 nauczycieli.

Ponadto 16 listopada 2015 r. zorganizowano Konferencję „Jak chronić dziecko przed krzywdzeniem”, w której wzięło udział 200 osób. Byli to nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, strażnicy miejscy i policjanci.

Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień (zwany dalej OPZiTU) we współpracy z UM-WZiSS realizowali Rodzicielski Dyskusyjny Klub Filmowy, na który składał się cykl 8 spotkań z prezentacją filmów i dyskusją moderowaną przez zaproszonych psychologów. Inicjatywa skierowana przede wszystkim do rodziców i innych osób zainteresowanych tematem przeciwdziałania przemocy oraz poprawy relacji w rodzinie. Jednorazowo w spotkaniu udział brało ok. 400 osób.

Członkowie Zespołu z UM-WZiSS oraz z PPP przekazali informację, iż każda szkoła posiadała programy profilaktyczne oraz wychowawcze. Zawarto w nich aspekty związane z zagrożeniami małoletnich przemocą rówieśniczą i domową. Programy posiadały regulaminy postępowania na wypadek sytuacji „kryzysowych”. Placówki znały procedurę Niebieskiej Karty. Poniżej znajduje się wykaz wybranych programów realizowanych w szkołach poruszających aspekty przeciwdziałania przemocy domowej:

- Program zastępowania agresji,
- Program „Terapia złości”,
- Program KMP w Sopocie „Odpowiedzialność karna nieletnich”,
- „UNPLUGGED” program profilaktyczny MEN – klasy drugie liceum,
- „Agresja a przemoc” - warsztaty prowadzone przez Straż Miejską,
- Zajęcia socjoterapeutyczne dla klas I-III i IV-VI szkoły podstawowej,
- Mediacje rówieśnicze,
- Warsztaty z zakresu komunikacji i tolerancji,
- Udział w badaniach poziomu bezpieczeństwa uczniów sopockich szkół, organizowanych przez SODN,
- Wewnętrzne badania monitorujące poziom bezpieczeństwa uczniów II LO,
- "Budowanie właściwej komunikacji",
- „Przepis na zgraną klasę”,
- „Jak rozwiązywać konflikty rówieśnicze?”,
- "Trening umiejętności społecznych”,
- „Jak sobie radzić z agresją słowną i fizyczną?”,
- „Jakie zachowania nam przeszkadzają?”,
- "Jak budować właściwe relacje z rówieśnikami?",
- Szkoła dla Rodziców,
- Szkolne programy profilaktyki,
- Spotkania z policją i prokuratorem - Spójrz inaczej” - program socjoterapii według J. Strzemiecznego.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna realizowała działania zawierające aspekty przeciwdziałania przemocy domowej:

- warsztaty integrujące zespoły klasowe,
- warsztaty cykliczne dopasowane do potrzeb danej klasy w oparciu o zagadnienia: Integracja, Rozwiązywanie konfliktów, Współpraca w zespole klasowym, Tolerancja, Rozwiązywanie sytuacji kryzysowych, Bezpieczny Internet, Moje miejsce w świecie;
- Programy PPP: Trening Umiejętności Społecznych (różne edycje), Trening Zastępowania Agresji (dla dzieci i młodzieży), Grupa edukacyjno-terapeutyczna dla młodzieży, Program Unplugged,
- Programy PPP dla dorosłych: Szkoła dla Rodziców, Szkolenia Rad Pedagogicznych – Strategia Pracy z dzieckiem przejawiającym zaburzenia zachowania, Sieć pedagogów/psychologów szkolnych, Sieć nauczycieli przedszkoli, Sieć nauczycieli wspomagających.

Stowarzyszenie Po_moc na zasadzie zadania wspieranego realizowało projekt „Bezpieczna rodzina wspólnie”. Celem działania było monitorowanie istniejącej sytuacji sopockich rodzin, zgłaszanych przez kuratorów i pracowników socjalnych. Były to m. in. środowiska wymagające wsparcia z powodu zagrożenia przemocą domową. Rodziny odwiedzano w późnych godzinach popołudniowych. Zadanie realizowano poprzez wyjazdy do rodzin grup monitorująco-diagnostycznych. Wyjazdy odbywały się 1-2 razy w tygodniu w piątek lub sobotę wymiennie. W skład grupy zawsze wchodził pracownik socjalny i psycholog. We wskazanym okresie odbyło się 47 wyjazdów, trakcie, których dokonano 141 wejść do 80 rodzin wytypowanych przez pracowników MOPS-u oraz sądu. W roku 2015 szczególną uwagę objęto rodziny wymagające nadzoru i wsparcia w zakresie kompetencji wychowawczych.

- **Zbieranie informacji liczbowych z takich instytucji jak policja, sąd, prokuratura, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie oraz ze stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy użyciu opracowanych w tym celu kwestionariuszy wypełnianych raz na pół roku;**

Informacje niezbędne do pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, służby przekazywały wzajemnie w ramach współpracy w Zespole.

- **Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariuszy;**

Zespół zorganizował szkolenie dla 20 osób pracujących w procedurze Niebieska Karta (pracownicy socjalni, kuratorzy, psychologowie oraz policjant) pt. „*Praktyczne aspekty pracy z osobą stosującą oraz osobą doświadczającą przemocy w ramach procedury Niebieska Karta*”. Szkolenie odbyło się w dwóch 3-dniowych blokach w terminach 22-24 września oraz 26-28 października (łącznie 48 godzin). Szkolenie prowadzone było przez specjalistów z Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Szkolenie było przeprowadzane w formie warsztatów oraz zawierało część teoretyczną.

Członkowie Zespołu reprezentujący MOPS, Sąd, KMP, Stowarzyszenie Po_moc, UM - Wydział Oświaty, OPZiTU (łącznie 7 osób) wzięli udział 12-14 października 2015 r. w szkoleniu pt. "*Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć*", zorganizowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, które odbyło się w Gdańsku. Szkolenie dotyczyło aspektów prawnych oraz psychologicznych pracy w ramach procedury Niebieska Karta.

Członkowie Zespołu wzięli udział w 1-dniowym szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonym 27 listopada 2015 r. przez p. Ewę Szczypior. Szkolenie miało charakter wykładowy dotyczący przepisów oraz warsztatowy dotyczący pracy z ofiarą oraz sprawcy w procedurze Niebieskiej Karty.

16 listopada 2015 r. w ramach realizacji projektu „Sekrety małe i DUŻE” w sopockiej siedzibie Uniwersytetu SWPS odbyła się konferencja pt. „*Jak chronić dziecko przed krzywdzeniem*” skierowana do osób pracujących dziećmi i rodzicami. Na konferencji z odczytami wystąpili prof. Krystyna Drat-Ruszczak, dr Dorota Kalka, Jolanta Zmarzlik z Fundacji Dzieci Niczyje oraz Krzysztof Sarzała – dyrektor Centrum Interwencji Kryzysowej w Gdańsku. Na konferencji obecnych było 200 osób (w tym nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, strażnicy miejscy, policjanci).

W ramach konferencji odbyły się warsztaty Katarzyny Janasiewicz-Nowak i Joanny Banaszczyk „*Jak rozpoznać zachowania sygnałowe u dzieci?*” oraz „*Jak rozmawiać z dziećmi o trudnych sytuacjach?*”.

- **Systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy, happeningów i konferencji;**

W ramach działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, cyklicznie udostępniono na terenie MOPS oraz placówek Oświaty i Ochrony Zdrowia materiały edukacyjne opracowane przez Zespół jak i Urząd Miasta. Łącznie przekazano do instytucji 5500 szt. materiałów.

Ponadto w ramach projektu realizacji projektu „Sekrety małe i DUŻE” cyklicznie realizowano warsztaty psychologiczne skierowane do dzieci i rodziców.

- **Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, itp.**

PPP – w ramach różnych działań realizowała edukację młodych ludzi z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami. W zajęciach Treningu Zastępowania Agresji oraz Treningu Umiejętności Społecznych brało udział 95 osób. Poradnia prowadziła ponadto grupy socjoterapeutyczne dla 35 osób, grupy terapeutyczne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz warsztaty dla klas szkolnych, w których wzięło udział łącznie 1100 osób.

UM-WZiSS w ramach realizacji działań projektowych zorganizował warsztaty dla małych dzieci –

radzenie sobie z uczuciami – złość, lęk, niepewność. Zorganizowano 3 spotkania warsztatowe, w formie zabaw. Udział wzięło około 60 dzieci.

Ponadto w Sopocie prowadzono różne formy wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w których może dochodzić do zjawiska przemocy – programy zajęć socjoterapeutycznych (Świetlica terapeutyczna przy ZS 3, młodzieżowa grupa przy organizacji Caritas, zajęcia psychoedukacyjne z elementami socjoterapii dla dzieci z SP1 oraz SP8, grupa dziecięca prowadzona przez Stowarzyszenie Profilaktyki i Promocji Zdrowia Meander). Ww. działaniami objęto około 170 dzieci.

Cel 3. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie:

- **Udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach przedstawicieli grup zawodowych udzielających wsparcia z zakresu przemocy w rodzinie;**
- oraz
- **Udział w konferencjach, naradach, seminariach i wymiana doświadczeń;**

W MOPS w I połowie 2015 r. odbył się cykl 3 spotkań szkoleniowych prowadzonych przez specjalistów. Na pierwszym spotkaniu szkoleniowym ustalono *zasady współpracy* pracowników socjalnych z pracownikami Punktu Interwencji Kryzysowej i Policji. W szkoleniu brało udział 23 przedstawicieli ww. instytucji.

Kolejne szkolenie pt. „*Praca z osobą stosującą przemoc*” prowadzone było przez przedstawicieli Punktu Interwencji Kryzysowej (zwanego dalej PIK). W szkoleniu brało udział 29 przedstawicieli instytucji – MOPS, KMP, sądu.

Trzecie z cyklu spotkanie szkoleniowe prowadzili przedstawiciele GKRPA oraz OPZITU dotyczyło *pracy z osobami uzależnionymi, stosującymi przemoc w rodzinie*. W szkoleniu brało udział 19 przedstawicieli ww. instytucji.

W specjalistycznym szkoleniu dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wzięło udział 5 osób z MOPS.

W konferencji „Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy domowej” wzięły udział 2 osoby z PIK a w Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w wzięła udział 1 osoba.

Członkowie Zespołu oraz grup roboczych pracujący z procedurą Niebieska Karta (20 osób - pracownicy socjalni, psychologowie, kuratorzy oraz policjant) wzięli udział w szkoleniu o charakterze superwizyjnym pt. „***Praktyczne aspekty pracy z osobą stosującą oraz osobą doświadczającą przemocy w ramach procedury Niebieska Karta***”. Szkolenie odbyło się w dwóch 3-dniowych blokach w terminach 22-24 września oraz 26-28 października (łącznie 48 godzin). Szkolenie prowadzone było przez specjalistów z ogólnopolskiego Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

- **przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami;**

W MOPS stworzono aktualną bazę instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Baza, ze względu na specyfikę Sopotu zawierała również adresy do instytucji z Gdańska i Gdyni, gdzie mieszkańcy Sopotu mogą uzyskać pomoc. Baza została przesłana do wszystkich instytucji, których przedstawiciele wchodziły w skład Zespołu.

- **utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy na terenie Sopotu.**

Specjaliści, pracujący bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy, objęci byli cykliczną superwizją. W ramach PIK objęto nią 8 osób a w ramach DzPS 16 osób.

Cel 4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wyższego poziomu bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia:

- **prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy oraz ich rodzin;**

W ramach działań na rzecz osób doznających przemocy PIK udzielił pomocy 59 osobom (wśród nich na terapii indywidualnej przyjęto 14 osób). W ramach działań psychologów DzPS pomocy udzielono 30 osobom ze środowisk, gdzie prowadzona była procedura Niebieska Karta.

W ramach regularnego poradnictwa prawnego w PIK oraz DzPS przyjęto 40 osób doświadczających przemocy. Ponadto do prawnika zatrudnionego w celu pomocy przy realizacji Procedury Niebieska Karta zgłosiło się 7 osób, które otrzymały możliwość stałych konsultacji. Prawnik odbywał dyżury w MOPS raz w tygodniu.

MOPS z wniosku Zespołu zlecił przeprowadzenie diagnozy psychotraumatologicznej dla 10 dzieci oraz ich rodzin, w których dochodziło do przemocy. Konsultacje odbywały się od września do grudnia 2015 r. Celem konsultacji było określenie kierunków dalszej pracy z dziećmi i rodzinami.

Osobom deklarującym doznawanie przemocy (ok. 100 osób) pomagano terapeutycznie w GKRPA, w ramach pracy terapeutycznej w ogólnym programie dla osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA i w ramach terapii rodzin.

Osoby oczekujące porady prawnej kierowano do instytucji posiadających poradnictwo prawne. Poradnictwo psychologiczne dla osób dorosłych oraz wsparcie dzieci i młodzieży a także terapie prowadziła PPP.

- **zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym;**

oraz

- **zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej;**

W Interwencyjnym Miejscu Noclegowym dla osób doświadczających przemocy przebywała 1 kobieta i 2 dzieci przez łączny okres 10 miesięcy.

- **tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy (przyjazne miejsce przesłuchań dla małoletnich tzw. „Niebieski Pokój” oraz stworzenie miejsca noclegowego dla osób stosujących przemoc);**

Na terenie Sopotu, w budynku KMP funkcjonuje pomieszczenie pełniące rolę przyjaznego pokoju przesłuchań dla małoletnich. Pomieszczenie nie posiada certyfikatu „Przyjaznego Pokoju Przesłuchań dla Dzieci”. W roku 2015 używano go 11 razy. Istnieje miejsce noclegowe dla 1 osoby stosującej przemoc.

- **praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą i ich rodzinami;**

W ramach realizacji procedury Niebieska Karta, pracownicy socjalni udzielili pomocy 89 osobom w ramach posiedzeń grup roboczych.

- **prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doznających przemocy.**

W PIK, prowadzona była grupa wsparcia dla kobiet, w której wzięły udział 4 osoby, w ramach 11 spotkań.

Cel 5. Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno-edukacyjnym:

- **realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu stanowiącego załącznik do programu.**

Nie prowadzono spotkań grupowych dla osób stosujących przemoc. 3 osoby objęte były terapią indywidualną a 15 osób korzystało z krótkoterminowych konsultacji indywidualnych (odbyły się łącznie 84 spotkania). Powyższe działania prowadzone były w PIK.

Cel 6. Wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

- **opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.**

W roku 2015 nie wdrożono programu psychologiczno-terapeutycznego. Program zostanie opracowany w roku 2016.

MONITOROWANIE MPPPwR ZA ROK 2015

Monitorowanie MPPPwR prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie na podstawie zbieranych informacji przekazywane przez jednostki uczestniczące w realizacji.

Wskaźniki osiągnięcia celów są mierzone systematycznie w okresach rocznych zgodnie z tabelą:

L.p.	Działanie	Nazwa wskaźnika	Wartość	Realizator	Uwagi

1.	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	- ilość członków Zespołu	21	Prezydent Miasta Sopotu	---
2.	Upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie.	- liczba rozpo- wszechnionych w ogólnodostępnych miejscach pu- blicznych informa- torów, ulotek, broszur, plakatów	5500	Zespół, UM-WZiSS, OPZiTU	---
3.	Opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	- ilość opracowa- nych programów profilaktycznych.	2	UM-WZiSS, OPZiTU, Zespół, Po_moc	Wzięto pod uwagę projekt „Sekrety małe i DUŻE” oraz projekt „Bezpieczna rodzina wspólnie”.
		- ilość zrealizowa- nych programów profilaktycznych.	2		
4.	Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariuszy.	- liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciw- działania przemo- cy domowej	41	Zespół, UM-WZiSS, OPZiTU	W szkoleniach wzięli udział członkowie Zespołu (21 osób) oraz członkowie grup roboczych (20 osób).
5.	Systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy, happeningów i konferencji.	- ilość zorganizo- wanych akcji informacyjnych i konferencji.	2	UM-WZiSS, OPZiTU, Zespół	Wzięto pod uwagę projekt „Sekrety małe i DUŻE” oraz promocyjne działania Zespołu.
6.	Edukację dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, itp.	- liczba dzieci i młodzieży uczest- niczących w pro- gramach eduka- cyjno- informacyjnych	1460	PPP, UM-WZiSS	Łączna, szacunkowa liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami PPP, UM-WZiSS oraz placówek oświatowych.
7, 8	Udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach przedstawicieli grup zawodowych udzielających wsparcia z zakresu przemocy w rodzinie; Udział w konferencjach, naradach, seminariach i wymiana doświadczeń;	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach.	250	MOPS, ZI	Łączna, szacunkowa liczba pracowników instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
9	Przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, syste-	- liczba instytucji udzielających pomocy osobom uwikłanym w	17	Zespół	Lista z wykazem instytucji pomocowych jest dodawana jako załącznik do Niebieskiej Karty

	matyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami;	przemoc zawartych w bazie.			- formularza „B”.
10	Utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy na terenie Sopotu.	- liczba osób uczestniczących w superwizji	40	Zespół, MOPS	-
11	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy oraz ich rodzin.	- liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego	100	Zespół, MOPS	Wzięto pod uwagę tylko specjalistyczną pomoc psychologiczną oraz prawną organizowaną przez MOPS i Zespół, gdyż była bezpośrednio ukierunkowana na problem przemocy w rodzinie.
		- liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego	47		
12	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym.	- liczba osób korzystających z IMN z powodu przemocy	3	MOPS	1 kobieta i 2 dzieci - okres pobytu - 10 miesięcy
13	Zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej.	- liczba dzieci odebranych z rodzin biologicznych	-	-	Nie występowała taka sytuacja.
		- liczba dzieci umieszczonych w placówkach lub rodzinnej pieczy zastępczej			
14	Tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy (przyjazne miejsce przesłuchań dla małoletnich tzw. „Niebieski Pokój” oraz stworzenie miejsca noclegowego dla osób stosujących przemoc).	- liczba interwencyjnych miejsc noclegowych dla osób doświadczających przemocy	3	Zespół, KMP	W Pokoju Przesłuchań dla dzieci, mieszczącym się w KMP odbywają się rozmowy z małoletnimi w obecności psychologa. Pomieszczenie wyposażone jest w meble dziecięce w kolorach pastelowych (m in. biurko oraz kanapę) i pomalowane jest w motywy przyjazne dziecku. Pomieszczenie nie posiada certyfikacji „Przyjaznego Pokoju Przesłuchań dla Dzieci” Fundacji dzieci Niczyje.
		- ilość miejsc przystosowanych do przesłuchań dzieci dotkniętych przemocą	0		
		- liczba miejsc w Mieszkanu Chronionym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1		
15	Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą i ich rodzinami	- liczba osób, którym udzielono pomocy w ramach pracy socjalnej	89	MOPS	Pomoc udzielona w ramach procedury Niebieska Karta przez pracowników socjalnych biorących udział w

					grupach roboczych.
16	Prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doznających przemocy.	- liczba osób doznających przemocy uczestniczących w grupie terapeutycznej, grupie wsparcia lub zajęciach socjoterapeutycznych	4	MOPS (PIK)	Liczba kobiet, które wzięły udział w grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Pozostałych form pracy nie prowadzono.
17	Realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu stanowiącego załącznik do MPPPwR.	- liczba osób korzystających z oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	-	-	Nie prowadzono spotkań grupowych dla osób stosujących przemoc. 3 osoby objęto terapią indywidualną a 15 osób korzystało z krótkoterminowych konsultacji indywidualnych w MOPS (PIK).
18	Opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	- ilość opracowanych programów - ilość uczestników programów psychologiczno-terapeutycznych	-	-	W roku 2015 nie wdrożono programu psychologiczno-terapeutycznego. Program zostanie opracowany w roku 2016.

SPRAWOZDANIE LICZBOWE:

1. Dane dotyczące uruchomienia procedury Niebieska Karta:

STATYSTYKA/ROK	2013	2014	2015
Liczba założonych NK	97	68	50
Liczba środowisk, w których założono NK	74	58	41
Liczba środowisk, w których zamknięto NK	23	94	37

2. Poniższa tabela przedstawia statystyki dotyczące założonych przez instytucje do tego powołane Niebieskich Kart w roku 2015:

Policja – KMP Sopot	36
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie	13
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie	1
Ochrona Zdrowia	0
Oświata	0
Suma:	50

ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA REALIZACJĘ MPPPwR

Na realizację MPPPwR w 2015 r. przeznaczono 35 540,20 zł. Wydatek z Rozdziału 85205 *Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie*. Nie uwzględniono kosztów wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w poszczególnych jednostkach i podmiotach realizujących MPPPwR.

DZIAŁANIA	PRZEZNACZONE NA DZIAŁANIA ŚRODKI FINANSOWE
Obsługa prawna realizacji procedury Niebieska Karta	19 680,00 zł
Przygotowanie projektu logo, plakatu, ulotki oraz roll-upu dla Zespołu	1 900,00 zł
Przygotowanie wydruku plakatów, ulotek oraz roll-upu dla Zespołu	1 860,20 zł
Szkolenie „Praktyczne aspekty pracy z osobą stosującą oraz osobą doświadczającą przemocy w ramach procedury Niebieska Karta” dla specjalistów realizujących procedurę Niebieskiej Karty (2 bloki x 48h) Wykonawca: Stowarzyszenie Niebieska Linia	11 000,00 zł
Szkolenia dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sopocie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (6 godzin) Wykonawca: Ewa Szczypior	1 100,00 zł
Suma	35 540, 20 zł

Podsumowanie

W 2015 r. założono 50 Niebieskich Kart w 41 środowiskach. Liczba zakładanych Niebieskich Kart spadła o 26% względem 2014 r. W 2015 r. zakończono prowadzenie procedury Niebieskiej Karty w 37 środowiskach.

Podobnie jak w latach poprzednich tak i w 2015 r. w ramach działań na rzecz osób doznających przemocy PIK oraz psychologzy DzPS udzielali pomocy psychologicznej osobom ze środowisk, gdzie prowadzona była procedura Niebieska Karta. Prowadzono Interwencyjne Miejsce Noclegowe dla ofiar przemocy z którego skorzystały 3 osoby.

W roku 2015 weszła w życie uchwała XIII/172/2015 Rady Miasta Sopotu z dn. 23 listopad 2015 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podniesiono kompetencję służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie poprzez szkolenia oraz *superwizje pracowników MOPS*.

Plany na rok 2016:

1. Zorganizowanie konferencji dotyczącej pracy ze sprawcami przemocy.
2. Opracowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020.
3. Zorganizowanie cyklu warsztatowych szkoleń dla członków grup roboczych, o tematyce:
  - dokumentacja w ochrona danych osobowych procedurze Niebieskiej Karty,

- małoletni jako ofiara przemocy w procedurze Niebieska Karta,
  - postępowanie wobec sprawcy przemocy w procedurze Niebieska Karta,
4. Prowadzenie cyklicznej superwizji dla członków grup roboczych,
  5. Opracowanie i realizacja programów skierowanych do osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc zgodnych z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.